

2021-05-06

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2020/946

Kommunstyrelsen

Motion – Fossilfri fordonsflotta senast 2030

Motion den 12 oktober 2020 av Carl-Magnus Grenninge m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det finns mål i miljöprogrammet som styr mot en fossilfri fordonsflotta och att det redan pågår ett arbete som ligger i linje med förslagen i motionen. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

En motion inkom den 12 oktober 2020 av Carl-Magnus Grenninge m.fl. (S) som föreslår att kommunen ställer om sin fordonsflotta till att bli fossilfri till 2030. För att kunna nå en fossilfri fordonsflotta till 2030 föreslår motionärerna även att kommunen ställer krav i kommande upphandlingar att fossilfritt bränsle ska användas i personbilar som används i den kommunalt finansierade verksamheten.

Natur- och trafiknämnden samt kommunstyrelsens miljöutskott har berett motionen och lämnat synpunkter utifrån sina ansvarsområden. Nämnden och utskottet redovisar exempel på vad som görs för att nå målet om en fossilfri fordonsflotta redan 2025. De redovisar också vilka svårigheter som finns utifrån kostnader och utveckling av fossilfria fordonslag.

Motionens förslag går i linje med verksamheternas mål och utveckling. I kommunens mål och budget är en av de politiska inriktningarna en miljösmart kommun. Den politiska inriktningen fungerar som ett riktmärke för kommunens samlade klimatarbete vilket styr den kommunala organisationens och de kommunägda bolagens verksamhet. Ett av målen under ”miljösmart kommun” är ett helt fossilfritt samhälle. För kommunen innebär det bland annat att kommunens fordon i möjligaste mån ska vara el- eller hybridbilar. I den senaste revideringen av miljöprogrammet beslutades ett mål om att 100 procent av kommunens fordon, med vissa undantag, ska kunna drivas med förnybart bränsle redan till 2025. Möjligheterna att realisera en fossilfri fordonsflotta beror samtidigt på hur den tekniska utvecklingen fortskrider. Vad gäller vissa av kommunens fordon, såsom arbetsmaskiner och specialfordon, är marknaden begränsad och det finns idag få fordon som drivs med andra drivmedel än fossila. Här kan dock noteras att Nacka har gått med i projektet Fossilfritt 2030, där flera kommuner och regioner samverkar i syfte att driva utvecklingen och tillverkningen av arbetsmaskiner för minskat koldioxidutsläpp.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige notera att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen kan med detta anses färdigbehandlad.

Förslagen i motionen

En motion inkom den 12 oktober 2020 av Carl-Magnus Grenninger m.fl. (S) som föreslår följande.

- Att Nacka kommun ska verka för att ha en helt fossilfri fordonsflotta senast 2030.
- Att Nacka kommun ska ställa krav i kommande upphandlingar och avtal att fossilfritt bränsle ska användas i personbilar som används i den kommunalt finansierade verksamheten.

Ärendets beredning

Motionen har remitterats till natur- och trafiknämnden samt kommunstyrelsens miljöutskott. Nedan framgår i korthet vilka synpunkter nämnden och utskottet har lämnat med anledning av motionen.

Kommunstyrelsens miljöutskott

I kommunens mål och budget är en av de politiska inriktningarna en miljösmart kommun. Den politiska inriktningen fungerar som ett riktmärke för kommunens samlade klimatarbete vilket styr den kommunala organisationens och de kommunägda bolagens verksamhet. Ett av målen under ”miljösmart kommun” är ett helt fossilfritt samhälle. För kommunens fordon innebär det bland annat att kommunens fordon i möjligaste mån ska vara el- eller hybridbilar.

En satsning för en fossilfri fordonsflotta skulle påverka flera av kommunens klimatmål i miljöprogrammet 2016-2030 som antogs av KF 2015 (KFKS 2015/864). I den senaste revideringen av miljöprogrammet beslutades ett mål om att 100 procent av kommunens fordon ska kunna drivas med förnybart bränsle till 2025. En övergång från bensin- och dieseldrivna fordon och arbetsmaskiner till icke fossila drivmedel, exempelvis el-, biogas och HVO-drift kan bidra positivt till de lokala miljö kvalitetsmålen frisk luft, begränsad klimatpåverkan och god bebyggd miljö.

Som stor offentlig inköpare har kommunen goda möjligheter att påverka utvecklingen i riktning mot målet om minskade växthusgasutsläpp från kommunens verksamheter. Inköpsprocessen är ett viktigt strategiskt verktyg för kommunen för att kunna ställa krav och genom detta kan krav ställas på exempelvis fossilfrihet avseende fordon, transporter och maskiner. Detta gäller såväl lätta fordon, tunga transporter som maskiner för parkskötsel och snöröjning.

Kommunen arbetar idag med digitala körjournaler för att få en bättre uppföljning på kommunens bilar och i första hand väljs miljöbil. Exempelvis är idrottsdriften i färd med att byta ut sina åtta fordon till rena elbilar. Kommunen deltar i ett projekt inom utsläppsfria arbetsmaskiner som leds av Stockholms stad med syfte att driva utvecklingen och tillverkningen av arbetsmaskiner för minskat koldioxidutsläpp. I projektet ingår det att titta på vilka gemensamma upphandlingskrav man kan ställa från kommunens håll för att öka

efterfrågan på utsläppsfria arbetsmaskiner inom regionen. Projektet är en satsning inom ramen för Fossilfritt 2030 som drivs av Biodriv Öst i samverkan med flertal kommuner och regioner i landet. Nacka gick med i projektet Fossilfritt 2030 under början av 2020.

Det är troligt att elbilsanvändningen kommer att öka kommande åren, då fler elfordon kommer ut på marknaden. En utmaning som kommunen har för att ställa om till en helt fossilfri fordonsflotta är de initialt ökade kostnaderna för att köpa in nya fordon och därefter högre avtalskostnader för elfordon/fordon med fossilt bränsle. Idag ställs upphandlingsspecifika krav på miljö beroende på upphandlingsföremålet med utgångspunkt i kommunens miljömål. Det innebär att det är upp till varje beställare att besluta hur den i respektive upphandling beaktar miljömålen på bästa sätt.

Möjligheterna att realisera en fossilfri fordonsflotta beror på hur den tekniska utvecklingen fortskrider. Enheten föreslår att fossilfria alternativ prioriteras i de fall där det är möjligt samt att kommunen ställer krav på detta inom lämpliga upphandlingar och avtal. Utifrån ovanstående noteras sammanfattningsvis att kommunen har ett arbete igång som styr mot en fossilfri fordonsflotta. Motionens förslag ligger därmed i linje med verksamheternas mål och utveckling.

Natur- och trafiknämnden

Ambitionen om att ha en fossilfri fordonsflotta år 2030 är bra, liksom förslaget om att kommunen ska ställa krav i kommande upphandlingar och avtal om att fossilfritt bränsle ska användas i de kommunalt finansierade personbilstransporterna. Utifrån hur leasing- och entreprenörsavtalen för personbilar ser ut idag, behöver kommunen i framtida upphandlingar justera kravställningen till att avse helt fossilfritt bränsle. Detta bedöms vara möjligt att genomföras till 2030. Vad gäller kommunens övriga fordon, såsom arbetsmaskiner och specialfordon (till exempel lastbilar och sopmaskiner) är marknaden begränsad och det finns idag få fordon som drivs med andra drivmedel än fossila, vilket blir en utmaning framöver. Det kommunen alternativt skulle kunna göra är exempelvis att ställa krav som leder till minskade koldioxidutsläpp från dessa maskiner och fordon. Vad som behöver undersökas vidare är de ekonomiska konsekvenserna av att byta ut fordon med lång livslängd i förtid, det vill säga att byta ut fordon som nyligen köpts. Det finns också en sårbarhet i att enbart nyttja ett enda drivmedel för enheterna i sin fordonsflotta, så som el. Även andra aktiviteter och satsningar behöver genomföras för att möta denna utveckling som att förvalta de fossilfria fordonen, exempelvis köpa in solceller för att ladda fordonen.

Enligt motiven ovan går intentionen i förslagen i motionen i linje med hur kommunens målsättning ser ut, men möjligheterna till att realisera dessa beror på hur den tekniska utvecklingen fortskrider. Fossilfria alternativ kan prioriteras i de fall där det är möjligt, det vill säga där kommunen kan använda fossilfria transportsätt. Enheterna är med i projektet Fossilfria arbetsmaskiner 2030 tillsammans med många andra kommuner med syfte att gemensamt handla upp och ställa krav på marknaden.

Stadsledningskontorets samlade bedömning

I kommunens mål och budget är en av de politiska inriktningarna en miljösmart kommun. Den politiska inriktningen fungerar som ett riktmärke för kommunens samlade klimatarbete vilket styr den kommunala organisationens och de kommunägda bolagens verksamhet. Ett av målen under ”miljösmart kommun” är ett helt fossilfritt samhälle. För kommunens fordon innebär det bland annat att kommunens fordon i möjligaste mån ska vara el- eller hybridbilar. I den senaste revideringen av miljöprogrammet beslutades ett mål om att 100 procent av kommunens fordon, med vissa undantag, ska kunna drivas med förnybart bränsle redan till 2025.

I miljöutskottets och natur- och trafiknämndens svar framgår att kommunen arbetar med ambitionen att nå målet om en fossilfri fordonsflotta redan 2025. Det redovisas exempel på vad som görs för att nå det målet. Det redovisas också vilka svårigheter som finns utifrån kostnader och utveckling av fossilfria fordonsslag. Stadsledningskontoret instämmer i utskottets och nämndens synpunkter och föreslår att kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen kan med detta anses färdigbehandlad.

Ekonomiska konsekvenser

De direkta ekonomiska effekterna av att ställa om mot en fossilfri fordonsflotta är svåra att uppskatta. Förslagen i motionen medför ekonomiska konsekvenser då ovanstående krav bidrar till högre inköpspris för framförallt elbilar som i å andra sidan ger betydligt lägre drivmedelskostnader.

Konsekvenser för barn

En mer miljö- och klimatanpassad fordonsflotta ger på sikt bättre livsbetingelser för kommande generationer och beroende på val av alternativa bränslen innebär det även mindre buller och minskande luftföroreningar i staden.

Handlingar i ärendet

- Bilaga 1 Protokollsutdrag från kommunstyrelsens miljöutskott den 23 februari 2021 inkl tjänsteskrivelse
- Bilaga 2 Protokollsutdrag från natur- och trafiknämnden den 23 mars 2021 inkl tjänsteskrivelse
- Bilaga 3 Motionen

Andreas Totschnig
Miljö- och bygglovsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Enhetschef
Juridik- och kanslienheten

Rebecca Band
Kommunsekreterare
Juridik- och kanslienheten